

VERGİ YENİLİKLƏRİ

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında 30 noyabr 2018-ci il, 1356-VQD sayılı Qanun qəbul edilmişdir. Qanun 1 yanvar 2019-cu il tarixdən qüvvəyə minmişdir və onunla Vergi Məcəlləsinə əsaslı dəyişikliklər edilmişdir:

KOB və Startaplar

Məcəlləyə daxil edilən yeni bir anlayış KOB klaster şirkəti və KOB klasterinin iştirakçısı ilə əlaqəli anlayışlardır. KOB klaster şirkəti – Vergilər Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş meyarlara cavab verən Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi KOB klaster şirkətinin şəhadətnaməsi verdiyi hüquqi şəxsdir. KOB klasterinin iştirakçısı isə KOB klasterində fəaliyyət göstərmək üçün KOB klaster şirkəti ilə müqavilə bağlamış Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi tərəfindən KOB klasterinin iştirakçısı şəhadətnaməsi verilmiş hüquqi və ya fiziki şəxsdir.

KOB klaster şirkətləri KOB klaster şirkətlərinin reyestrinə daxil edildiyi tarixdən (i) KOB klaster fəaliyyətində təqdim etdiyi mal (iş, xidmət) üzrə əldə etdiyi gəlirin kapital xarakterli xərclərin çəkilməsinə yönəldilən hissəsi mənfəət vergisindən, (ii) fəaliyyətində istifadə olunan əmlaklara görə əmlak vergisindən, (iii) klaster fəaliyyətində istifadə olunan torpaqlara görə torpaq vergisindən, və (iv) istehsal və emal məqsədilə texnika, texnoloji avadanlıq, və qurğularının idxalı ƏDV-dən, yeddi il müddətinə azad edilir. KOB klaster iştirakçısı da bu azadolmaların bəzilərindən istifadə edə bilər.

Digər yenilik isə “Startap” şəhadətnaməsinin verilməsi ilə əlaqəlidir. Startap – innovativ təşəbbüsə əsaslanaraq həyata keçirilən, Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən ediləcək meyarlara cavab verən və Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi tərəfindən “Startap” şəhadətnaməsi verilmiş şəxslərin həyata keçirdiyi sahibkarlıq fəaliyyəti hesab edilir. Mikro və ya kiçik sahibkarlıq subyekti “Startap” şəhadətnaməsini aldığı tarixdən innovasiya fəaliyyətindən əldə etdiyi gəlir və ya mənfəəti üç il müddətinə vergidən azad olunur.

Gəlir və Mənfəət Vergiləri Təfərrüatla

Məcəlləyə edilən daha bir dəyişiklik isə fiziki şəxslərin maddəli işdən aylıq gəlirlərindən verginin məbləği ilə əlaqəlidir. Neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən vergi ödəyicilərində işləyən fiziki şəxslərin maddəli işdən aylıq gəlirlərindən vergi 2019-cu il yanvarın 1-dən yeddi il müddətində aşağıdakı cədvələ uyğun olaraq tutulur:

Aylıq Gəlir Məbləği	Verginin Dərəcəsi
8.000 manatadək	Sıfır faiz
8.000 manatdan çox olduqda	8.000 manatdan çox olan məbləğin 14 faizi

Məcəlləyə edilən digər dəyişiklikdən öncə qeyri-sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə illik gəlir 30.000 manatadək olduqda 14 faiz, 30.000 manatdan çox olduqda isə 4.200 manat və 30.000 manatdan çox olan məbləğin isə 25 faizi vergi tutulurdu. Dəyişikliyə görə isə qeyri-sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə illik gəlirdən 14 faiz dərəcə ilə vergi tutulur.

Hüquqi şəxsə paylar/səhmlər təqdim edildikdə, vergiyə cəlb edilən gəlir hüquq şəxsin xalis aktivlərinin dəyəri ilə müəyyən edilir. Eyni qayda, satıcının mənfəət vergisinin müəyyən edilməsində də tətbiq edilir.

Qəbul edilən yeni dəyişikliyə əsasən, fiziki şəxslərin (KOB və Startaplara aid azadolmalardan əlavə) aşağıdakı gəlirləri gəlir vergisindən azaddır:

- pərakəndə satış qaydasında malların satışının həyata keçirilməsi üzrə ticarət fəaliyyəti və (və ya) ictimai iaşə fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkar tərəfindən büdcəyə ödənilməli olan gəlir vergisinin məbləği 2019-cu il yanvarın 1-dən üç il müddətinə POS-terminal vasitəsilə nağdsız qaydada aparılan ödənişlərin ümumi gəlirdəki xüsusi çəkisinə uyğun müəyyən edilən verginin 25 faizi həcmində;
- qanuna uyğun olaraq dövlət büdcəsinə olan vergi borclarının silinməsindən əldə olunan gəlir;
- maliyyə bazarlarına nəzarət orqanında qeydiyyatdan keçmiş lotereyalardan pul şəklində əldə edilən uduşların on manatadək olan hissəsi;
- vergi ödəyicisinin azı üç il ərzində mülkiyyətində olan iştirak payının və ya səhmin təqdim edilməsindən əldə olunan gəlirlərinin 50 faizi;
- Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu tərəfindən ödənilən maddi yardım (dəstək);
- İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu tərəfindən zəmanət verilmiş kredit üzrə ödəniş edilməsi hallarında borcalanların borclarının ödənilməsinin nəticəsi kimi əldə edilən gəlirləri;
- mikro sahibkarlıq subyekti olan fərdi sahibkarların sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlirinin 75 faizi; və
- Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb etdiyi işçilərinin bu fəaliyyətlə əlaqədar gəlirləri.

Sığorta

Məcburi dövlət sosial sığorta haqları neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə işləyənlərə münasibətdə sosial sığorta haqqı dərəcəsinin aylıq gəlir məbləği 200 manatadək olarsa, işçi üzrə üç faiz, işəgötürən üzrə 22 faiz, aylıq gəlir məbləği 200 manatdan çox olduqda isə işçi üzrə altı manat və 200 manatdan yuxarı olan hissəsinin on faizi, işəgötürən üzrə isə 44 manat və 200 manatdan artıq olan hissə üzrə isə 15 faiz məbləğində ödəniləcək.

2019-cu ildən başlayaraq, sığortaçılar və təkrarsığortaçılar təsərrüfat subyektlərinə məxsus sığortalanmış (təkrarsığortalanmış) əsas vəsaitlər barədə hesabatları rüb bitdikdən sonra növbəti ayın 20-dək Vergilər Nazirliyinə təqdim edəcək.

Sadələşdirilmiş Vergi

Dəyişikliklərdən sonra həmin şəxslərin sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququ yoxdur:

- işçi sayı on nəfərdən çox olan istehsal fəaliyyətini həyata keçirən şəxslər;
- topdansatış ticarət fəaliyyəti qaydasında malların təqdim edilməsini həyata keçirən şəxslər;
- vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə (əhaliyə) göstərilən xidmətlərdən başqa, xidmətlərin göstərilməsini həyata keçirən şəxslər;

- qızıl, ondan hazırlanmış zərgərlik və digər məişət məmulatlarının, habelə almazın (emal olunmuş, çeşidlənmiş, çərçivəyə salınmış və bərkidilmiş və emal olunmamış, çeşidlənməmiş, çərçivəyə salınmamış və bərkidilməmiş almaz) satışını həyata keçirən şəxslər;
- xəz-dəri məmulatlarının satışını həyata keçirən şəxslər; və
- bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan və icbari sığorta müqavilələri üzrə xidmət göstərən şəxslər istisna olmaqla, lisenziya tələb olunan fəaliyyət növü ilə məşğul olan şəxslər.

Yuxarıda göstərilən fəaliyyət növləri istisna olmaqla, sadələşdirilmiş vergi bu verginin ödəyicilərinin malların təqdim edilməsindən, işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən əldə etdiyi vəsaitin məbləğindən (ümumi hasilatının həcmindən) və satışdankənar gəlirlərdən vahid vergi dərəcəsi ilə yəni, iki faiz dərəcəsi ilə hesablanacaqdır. Dəyişiklikdən əvvəl isə sadələşdirilmiş vergi regionlar üzrə iki faiz (sahibkarlığını yalnız region üzrə həyata keçirildiyi halda), Bakı şəhəri üzrə isə dörd faiz dərəcə ilə hesablanırdı.

Maliyyə Sanksiyaları

Vergi hüquqpozmalarına görə yeni maliyyə sanksiyaları tətbiq ediləcək. Elektron qaimə-faktura və ya elektron vergi hesab-fakturası təqdim edilməli olduğu halda malların elektron qaimə-faktura və ya elektron vergi hesab-fakturası verilmədən təqdim edilməsinə görə – malları təqdim edən şəxsə təqvim ili ərzində belə hala birinci dəfə yol verdikdə təqdim edilmiş malların satış qiymətinin on faizi, ikinci dəfə yol verdikdə 20 faizi, üç və daha çox dəfə yol verdikdə 40 faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Aksiz markası ilə markalanmalı olan malların belə marka olmadan, habelə məcburi nişanlama ilə nişanlanmalı malların məcburi nişanlama ilə nişanlanmadan satılmasına, satış məqsədi ilə saxlanılmasına, istehsal binasının hüdudlarından kənara buraxılmasına görə təqvim ili ərzində belə hallara birinci dəfə yol verildikdə həmin malların bazar qiyməti ilə dəyərinin bir misli, təqvim ili ərzində belə hallara iki və daha çox dəfə yol verildikdə iki misli məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Aşağıda göstərilən mallar aksizli mallar hesab edilir və aşağıdakı aksiz dərəcələri tətbiq edilir:

- alkoqollu energetik içkilər – hər litrinə 2,0 manat;
- alkoqolsuz energetik içkilər – hər litrinə 3,0 manat;
- siqarlar, o cümlədən ucları kəsilən siqarlar – hər bir ədədinə 1,0 manat; və
- elektron siqaretlər üçün maye – hər litrinə 20,0 manat.

Vergi Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş vergi güzəşt və azadolmalarını əldə edən şəxslər tərəfindən vergidən azad olunan gəlirlərin bəyan edilməməsinə və ya azaldılmasına görə vergi ödəyicisinə bəyan edilməmiş və ya azaldılmış gəlirin (xərclər çıxılmadan) altı faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Vergi Məcəlləsinə dəyişiklikdən öncə Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada əmək müqaviləsi (kontraktı) bağlamadan işəgötürən tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi yolu ilə onların gəlirlərinin gizlədilməsinə (azaldılmasına) şərait yaradıldığına görə işəgötürənə hər bir belə şəxs üzrə 1.000 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilirdi. Dəyişikliyə görə isə bu məbləğ hər bir belə şəxs üzrə təqvim ili ərzində belə hala birinci dəfə yol verdikdə 2.000 manat, ikinci dəfə yol verdikdə 4.000 manat, üç və daha çox dəfə yol verdikdə 6.000 manat məbləğində maliyyə sanksiyası ilə əvəz edilib.

Səyyar vergi yoxlaması və operativ vergi nəzarəti zamanı vergi ödəyicisinə məxsus pul vəsaitlərinin uçotdan yayındırılmasına görə, Vergi Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada gəlirlərin və xərclərin uçotu aparılmadıqda, habelə vergi ödəyicisinin sahibliyində olan malların alışı təsdiq edən elektron qaimə-faktura və ya elektron vergi hesab-faktura, alış aktları, idxal mallarına münasibətdə idxal gömrük bəyannaməsi,

həmin mallar vergi ödəyicisinin özü tərəfindən istehsal edildikdə isə iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə vergitutma məqsədləri üçün gəlirlərin və xərclərin uçotunun aparılması qaydalarına əsasən tərtib edilən sənədlərdən ən azı biri olmadıqda aşağıdakı sanksiyalar tətbiq edilir:

- pul vəsaitinin 1.000 manatdan çox olan məbləğdə uçotdan gizlədilməsinə və ya uçota alınmamasına görə – 1.000 manatdan çox olan hissəsinin on faizi, və
- təqvim ili ərzində belə hala təkrar yol verdikdə 1.000 manatdan çox olan hissəsinin 20 faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq ediləcək.

**İSTƏNİLƏN SUAL VƏ ƏLAVƏ MƏLUMAT ÜÇÜN BİZİMLƏ
ƏLAQƏ SAXLAYIN:**

BM Morrison Partners
Tel: (994 12) 497 19 14; 497 19 15
Faks: (994 12) 497 19 13
E-mail: info@bmlawaz.com

©2019 BM Morrison Partners. Bütün hüquqlar qorunur.

* Nəşrimizdə olan məlumat hüquqi və ya digər peşəkar məsləhət təşkil etmir.